

**Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279,
příspěvková organizace**

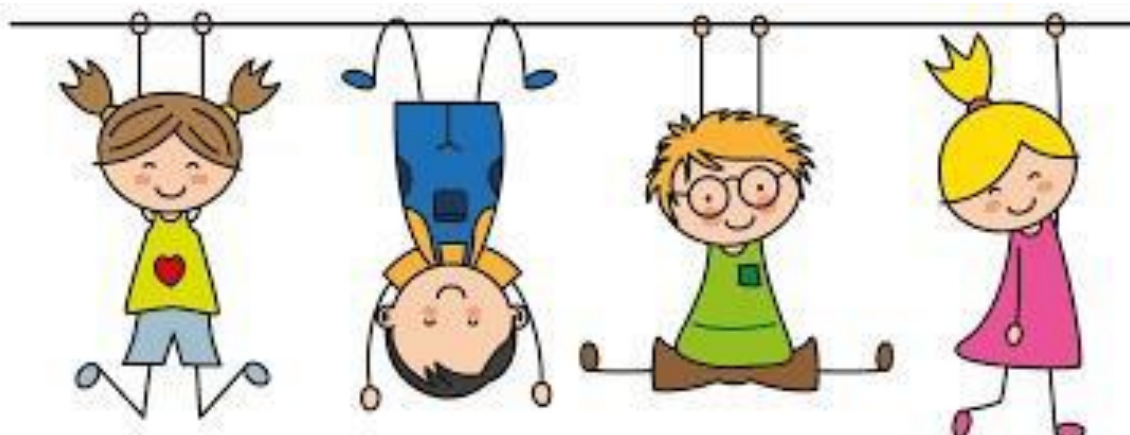
IČO: 71295003, Datová schránka: 47wb4xs

Adresa: Bratří Čapků 279, 261 01 Příbram VII

Tel.: 318 623 506, E-mail: zsbcpb@zsbcpb.cz, www.pbzsbcpb.cz

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu

ŠKOLA NA MÍRU

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu

Motivační název: ŠKOLA NA MÍRU

1.2 Údaje o škole

- **Název školy:** Základní škola, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvková organizace
- **Adresa školy:** Bratří Čapků 279, Příbram VII, 261 01 Příbram
- **Jméno ředitele:** Mgr. Alena Mašiková

IČO 71 295 003

IZO 181 054 205

IZO ŠJ 181 054 353

IZO ŠD 181 054 345 REDIZO 691 006 253

- **Kontakty:** telefon - 318 623 506
e-mail - zsbc@zsbcpb.cz
web - www.pbzsbc.cz

1.3 Zřizovatel

- **Název:** Město Příbram
- **Adresa:** Tyršova 108, 261 19 Příbram
- **Kontakty:** telefon - 318 402 211

1.4 Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Projednán a schválen na pedagogické radě dne 25. 8. 2022

Obsah:

- 1/ Charakteristika vzdělávacího programu
- 2/ Podmínky a organizace vzdělávání
- 3/ Vzdělávací obsah
- 4/ Klíčové kompetence
- 5/ Záznamový arch

1/ Charakteristika vzdělávacího programu

Přípravnou třídu zřizuje město Příbram jako zřizovatel Základní školy, Příbram VII, Bratří Čapků 279, příspěvkové organizace, a to se souhlasem Krajského úřadu Středočeského kraje dle § 47 Školského zákona v platném znění. Přípravná třída je zřízena zejména pro děti, které mají odloženou povinnou školní docházku. Je určena k jejich systematické přípravě na vstup do povinného vzdělávání v základní škole.

Charakteristika vzdělávacího programu vychází z RVP PV a charakteristiky školy jako celku. Vzdělávací program, který děti absolvují v přípravné třídě, bude sloužit k jejich snadnějšímu začlenění do vzdělávacího procesu, aby se tím předešlo případným neúspěšným začátkům ve školní docházce. Řídí se základními fyziologickými potřebami dětí, podporuje jejich zdravý vývoj a předcházení vzniku rizikových jevů. Maximálně se přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Hlavním vzdělávacím cílem přípravné třídy je všestranný rozvoj každého dítěte a především jeho fyzická i psychická připravenost na vstup do první třídy. Toto má pro dítě podstatný význam, protože neúspěchy na začátku vzdělávací dráhy mohou nepříznivě ovlivnit další průběh vzdělávání a tím i jeho perspektivy v pracovním uplatnění i v dalším životě. Vzdělávací program zajistí, aby vzdělávání dětí v přípravné třídě bylo efektivní a každému dítěti bylo individuálně umožněno získat včas dovednosti, které mu usnadní vzdělávání v běžných třídách základní školy. Každý jedinec se rozvíjí podle svých potřeb. Důraz je kladen na posílení spolupráce, posílení grafomotorických a jazykových dovedností, koordinace pohybu ruky, koncentrace pozornosti, hudebně pohybové činnosti a celkovou adaptaci na školní prostředí, a na rozvoj osobnosti dítěte. Dítě si osvojuje poznatky zábavnou formou pomocí didaktických, osobnostních a sociálních her a činností. Zároveň je podporována úzká spolupráce s rodinou, která je založena na oboustranné důvěře, respektu a dodržování daných pravidel.

2/ Podmínky a organizace vzdělávání

Prostorové podmínky

Učebny přípravné třídy jsou umístěny ve vedlejší budově školní družiny a jídelny. Děti přípravných tříd mají k dispozici šatní skříňky a sociální zařízení školy. Dle rozvrhu a s dohledem vyučujícího mohou využívat další prostory školy, zejména tělocvičnu, školní hřiště, školní zahradu, počítačovou učebnu, ateliér a keramickou dílnu. Prostory učebny vyhovují potřebám přípravné třídy, včetně relaxační části.

Materiální podmínky

Učebna přípravné třídy je vybavena nábytkem pro výuku (lavice, stolky, židle) přiměřeným věku žáků, dále kobercem pro jiné činnosti. Ve třídě je také další nábytek pro uložení materiálu a pomůcek, nástěnky, CD přehrávač a jiný drobný inventář. Ve třídě je jedno umyvadlo se studenou vodou. Místnost je možno větrat okny, ta jsou vybavena žaluziemi.

Psychosociální podmínky

Vzdělávání je individualizované a má intervenční, popř. korektivní charakter. Vzdělávací program trvá jeden rok.

Dětem je trvale vytvářeno klidné a příjemné prostředí. Přípravná třída je umístěna v nefrekventované části školy, mimo provoz 1. i 2. stupně. V prostoru přípravné třídy vzhledem k jinému režimu není zvonění na začátku a konci výuky. Děti jsou pod stálým dohledem učitelky, příp. jiné dospělé osoby (zaměstnanec školy). Vyučující předchází úrazu dětí v rámci pravidel ochrany zdraví. Děti pracují zpravidla v kolektivu ostatních dětí, učitelky dbají na individuální přístup ke každému dítěti, přiměřeně k jeho schopnostem.

Počet dětí ve třídě je 10 – 15. O zařazení dítěte do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na základě žádosti rodičů a doporučení pedagogicko-psychologické poradny (v souladu s platnou legislativou).

Výuka v přípravné třídě začíná v 8.00 hod. a končí v 11.40 hod. Podrobnosti stanovuje Řád přípravné třídy. V rámci distančního vzdělávání je zajištěna komunikace a vzdělávání v rámci platformy office 365.

Výuka je členěna do bloků dle probíraného učiva a přiměřeně k výkonům dětí, řídí se rámcovým měsíčním rozvrhem. Základem je organizovaná činnost dětí – ranní kruh, didaktické hry, práce s pracovními listy, relaxační a protahovací cvičení, pohybové a hudebně pohybové hry, činnosti rozvíjející hudební schopnosti, různé výtvarné techniky, práce s přírodními i nepřírodními materiály.

Stravování a pitný režim dětí během dopoledne zajišťují rodiče dětí formou svačiny, škola pro to vytváří časové a prostorové podmínky. Pitný režim je rovněž zajištěn školou prostřednictvím výdejníku pitné vody, není časově vymezen, učitelka dbá na jeho přiměřené provádění. Svačina dětí je v době přestávek.

Oběd mohou zákonní zástupci dětí zajistit ve školní jídelně; pokud je dítě přihlášeno do školní družiny, pak škola zajišťuje dohled při cestě do jídelny, při obědě a při cestě z jídelny zpět do školní družiny.

Harmonogram dne /čas je orientační/:

07,30 – 08,00 příchod, ukládání oblečení, hry

08,00 – 09,30 komunitní kruh, výchovná, individuální práce s dětmi

09,30 – 10,00 hygiena, velká svačina

10,00 – 11,30 výchovná, individuální práce s dětmi, hry, četba, vycházky

11,30 – 12,00 hygiena, oběd, předání dětí do školní družiny nebo zák. zástupcům

Speciálně pedagogická péče

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Speciálně pedagogickou péči garantuje Pedagogicko-psychologická poradna, Středisko výchovné péče a případně jiná odborná pracoviště v součinnosti s třídní učitelkou a výchovnou poradkyní pro 1. stupeň. Vyšetření dětí a další pomoc vyšetřeným dětem se poskytuje na základě žádosti rodičů v ŠPZ či ve škole. **ŠVP pro přípravnou třídu vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte.**

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje v případě přípravné třídy základní škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů². Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí přípravné třídy se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je, stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají, vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Škola se bude řídit tím, že účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje základní škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou

¹ § 16 odst. 1 školského zákona.

² § 16 odst. 3 školského zákona.

³ § 16 odst. 2 školského zákona.

a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP přípravné třídy. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků přípravné třídy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace. Výchovný poradce jasně stanoví pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí⁴. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření⁵ při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- dodržení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

⁴ Např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce základní školy s rodinou apod. § 16 odst. 2 školského zákona.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V přípravné třídě je věnována zvýšená pozornost dětem s odlišným mateřským jazykem po celou dobu jejich docházky a je přihlíženo k jejich individuálním možnostem a nadáním. Je jim zajištěna pedagogická podpora a je kladen důraz na vytvoření klidného a podporujícího prostředí, ve kterém si mohou osvojovat český jazyk jak při hře se spolužáky, tak při didaktických činnostech. Pro osvojování českého jazyka jsou dětem k dispozici didaktické pomůcky k osvojení a chápání významu slov (obrazové materiály, piktogramy a další názorné pomůcky). V přípravné třídě je také kladen důraz na správný mluvní vzor a logopedickou podporu. V případě potřeby je možnost navázat kontakt s Centrem na podporu integrace cizinců v Příbrami.

Vzdělávání dětí nadaných

Přípravná třída je povinna vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Základní škola je pro přípravnou třídu povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory⁵.

Personální zajištění

Výuku v přípravné třídě zajišťuje učitelka přímo podřízená vedení školy. Spolupracuje s dalšími zaměstnanci školy, především s vyučujícími v další přípravné třídě (je-li vytvořena), vyučujícími 1. ročníku, výchovnou poradkyní, mimo školu především s pracovníky Pedagogicko-psychologické poradny, příp. s učitelkami z mateřské školy, kterou děti navštěvovaly před nástupem do přípravné třídy.

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči je nezbytnou formou práce učitelky v přípravné třídě. Je pravidelná a má ustálenou podobu (ústní komunikace při přebírání a předávání dítěte, třídní schůzky, individuálně domluvené konzultace, písemná komunikace prostřednictvím deníku dítěte. Komunikace je vstřícná, věcná a jasná, založená na respektu, oboustranné důvěře a dodržování daných pravidel. Zákonní zástupci jsou seznámeni se školním řádem, řádem školní jídelny a školní družiny. Zákonný zástupce si přebírá své dítě osobně po skončení vyučování nebo ve školní družině dle řádu školní družiny. Evidenci předávání dětí vede vyučující přípravné třídy a vychovatelka školní družiny.

⁵ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Evaluace

Děti přípravné třídy nejsou klasifikovány způsobem běžným na základní škole. Je kladen důraz na pozitivní motivaci a průběžné sledování a hodnocení individuálního vzdělávacího pokroku. Učitelka provádí vstupní, průběžnou a výstupní diagnostiku dítěte, při níž sleduje, popisuje a vyhodnocuje rozvoj každé osobnosti a postupné vzdělávací pokroky. Dle získaných poznatků navrhuje a v průběhu přípravné třídy realizuje potřebná pedagogická opatření. Hlavním nástrojem diagnostikování je pravidelně zpracovávaný záznamový arch (vzor viz níže). Mezi další diagnostické metody patří pozorování dítěte, rozhovor, analýza dětských prací, didaktické hry a projekty. Každé dítě má své portfolio, ve kterém učitelka shromažďuje jeho vytvořené práce. O úspěších a pokrocích dětí jsou zákonní zástupci pravidelně informováni.

Pedagogické závěry zpracovává učitelka přípravné třídy do pololetní a závěrečné zprávy, kterou předá rodičům a v kopii ji ukládá k pedagogické dokumentaci. Ta bude předána škole, v níž dítě nastoupí do 1. ročníku.

Učitelka dbá i na autoevaluaci dětí, vhodným a přiměřeným způsobem je vede k tomu, aby se učily hodnotit výsledky své práce.

Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky.

3/ Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do 10 integrovaných měsíčních bloků, které jsou dále strukturovány podle jednotlivých vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Dítě a jeho tělo; Dítě a jeho psychika; Dítě a ten druhý; Dítě a společnost; Dítě a svět). Každý blok má své téma vycházející z koloběhu roku. Každé téma je rozpracované do konkrétního učiva, které vede k formování konkrétních kompetencí dětí.

Dle jednotlivých bloků bude dále plánována konkrétní činnost učitele odvíjející se od individuálních pokroků dětí. Bude věnováno dostatečné množství času opakování jednotlivých aktivit vedoucích k upevnování poznatků a dovedností u každého dítěte.

4/ Klíčové kompetence

Úroveň kompetencí je dána rozvojovou úrovní dítěte a jeho reálnými možnostmi v chápání sebe sama i okolního světa. Jedná se spíše o vytvoření a rozvoj elementárních předpokladů pro získávání kompetencí, které jsou základem pro vytváření klíčových kompetencí v následující vzdělávací etapě.

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, všímá si souvislostí, užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- klade otázky, hledá odpovědi, aktivně se zapojuje do dění kolem sebe
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů

Kompetence k řešení problémů

- známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní

- přiměřeně svým možnostem ovládá řeč, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- sděluje své prožitky, pocity a nálady nejrůznějšími prostředky (řečovými, výtvarnými, pohybovými, dramatickými apod.)
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá při komunikaci s okolím

Kompetence sociální a personální

- učí se uvědomovat si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- způsobem vlastním danému věku projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabšímu, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost
- ve skupině se dokáže podřídit; při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní pravidla společenského styku
- dodržuje dohodnutá pravidla
- při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně

Kompetence činnostní a občanské

- učí se organizovat svoje hry a činnosti
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- je ohleduplné, váží si práce i úsilí druhých

Očekávané výstupy – okruh činností a znalostí, ke kterým by mělo dítě na základě svých osobních dispozic na konci přípravné třídy dospět:

Sebeobsluha

Zvládnout osobní hygienu, samostatné oblékání a obouvání, samostatně jíst a používat nůž a vidličku, udržovat pořádek a čistotu kolem sebe.

Sociální dovednosti

Naučit se jednat s ostatními, znát a používat jména spolužáků a dospělých, navazovat a udržovat přátelství, dokázat požádat o pomoc dospělé i kamarády, přijímat zodpovědnost za své činy, dokázat se orientovat na známých místech i bez dozoru, uznávat autoritu dospělého, projevovat k němu pozitivní vztah, zachovávat běžná pravidla společenského chování, naučit se pracovat se skupinou vybranou a libovolnou, dokázat se soustředit a nevyrušovat ostatní z činnosti.

Hrubá motorika

Dobře chodit po schodech, při chůzi nevrážet do ostatních; běhat, skákat, umět zaujmout různé tělovýchovné pozice, udržovat rovnováhu, pohybovat se v prostoru podle daných pokynů, zúčastňovat se různých pohybových her.

Jemná motorika

Umět si hrát s drobnými předměty, stavět ze stavebnice, napodobovat psaní, napsat své jméno (hůlkový způsob), správný úchop tužky, zvládnutí základních linií (kruhy, čáry, vlnovky).

Oblast jazyka a komunikace

Dokázat poslouchat a klást jednoduché otázky, vypravovat o svých zkušenostech a událostech v logické návaznosti, aktivně se zapojovat do společné konverzace, schopnost komunikovat v různých prostředích, umět zacházet s knihou, aktivně používat základní slovní zásobu, chápat obsah čteného, umět reprodukovat, umět vyprávět pohádku, umět pojmenovat předměty denního použití.

Oblast matematických, časových a prostorových představ

Poznávat časové vztahy (začátek, prostředek, konec; včera, dnes, zítra, dny v týdnu, roční období; první, poslední), kvantitativní vztahy (hodně, málo, stejně, plný, prázdný), prostorové vztahy (nahore, dole, vpravo, vlevo; řazení předmětů dle daných kritérií), znát geometrické tvary, umět počítat předměty v daném souboru, tvořit konkrétní soubory s daným počtem prvků, používat číselné řady 1–5 pro počítání předmětů.

Hudební projev

Zazpívat písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus, vytleskávat daný rytmus a umět ho vyjádřit různými pohyby, doprovodit zpívanou píseň jednoduchým hudebním nástrojem, umět naslouchat úryvku hudební skladby, vyjádřit pocity a dojmy, umět zatančit jednoduchý taneček.

Výtvarný projev

Poznávat barvy, ovládat a používat základní techniky výtvarného projevu, umět vybarvit obrázek, naučit se obkreslovat, vystříhnout základní obrazce, modelovat i malovat podle předlohy i vlastní představy.

Na konci přípravné třídy by mělo být dítě schopno soustředění cca na 20 minut. Podle zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění platných předpisů, se obsah vzdělávání v přípravné třídě řídí Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání.

Obsah vzdělávání je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

- biologické
- psychologické
- interpersonální
- sociálně-kulturní
- environmentální

Konkrétní názvy oblastí:

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO
2. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
3. DÍTĚ A TEN DRUHÝ
4. DÍTĚ A SPOLEČNOST
5. DÍTĚ A SVĚT

Vzdělávací obsah programu je rozpracován po měsících na období jednoho šk. roku. Každý měsíc je uveden prostřednictvím motivačního tématu:

Září – téma: Já, rodina a škola
Říjen – téma: Barevný podzim
Listopad – téma: Proměny přírody
Prosinec – téma: Advent
Leden – téma: Zimní čas
Únor – téma: Zvyky a tradice
Březen – téma: Jaro a Velikonoce
Duben – téma: Zvířata a jejich mláďata
Květen – téma: BESIP
Červen – téma: Čas léta

Doplňkové aktivity

Přípravné třídy se mohou zúčastnit dle zájmu na základě žádostí zákonných zástupců pobytu v přírodě a plaveckého výcviku.

ZÁŘÍ

Téma: Já, rodina a škola

Dítě a jeho tělo

- navození atmosféry důvěry a pohody
- orientace v novém prostředí
- osvojování sebeobslužných dovedností

Dítě a jeho psychika

- pomocí vhodného režimu, organizace a laskavého přístupu usnadňovat dětem vstup do školy
- rozvoj komunikačních dovedností a kultivovaného projevu.

Dítě a ten druhý

- rozvoj smyslu pro spolupráci, pomoc při navozování kontaktů mezi jednotlivými dětmi -posilování prosociálního chování ve vztahu k autoritě (ke škole), k rodině i k druhým dětem ve skupině

Dítě a společnost

- rozvoj sounáležitosti ve společenství ostatních lidí
- rozvoj spolupráce, tolerance a přizpůsobování se kolektivu třídy

Dítě a svět

- vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

ŘÍJEN

Téma: Barevný podzim

Dítě a jeho tělo

- osvojování návyků k podpoře vlastní pohody

Dítě a jeho psychika

- rozvíjení receptivní i produktivní stránky jazyka pomocí vyprávění, četby, převyprávění pohádek, příběhů a skutečných zážitků dětí
- rozvíjení smyslového vnímání

Dítě a ten druhý

- utváření pozitivních vztahů mezi dětmi, navozování přátelství

Dítě a společnost

- rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a svět

- osvojování základních poznatků o světě, životě, přírodě a o jejich proměnách

LISTOPAD

Téma: Proměny přírody

Dítě a jeho tělo

- osvojování poznatků o vlastním těle
- péče o zdraví, osobní hygiena -rozvoj grafomotoriky

Dítě a jeho psychika

- rozvoj verbálních i nonverbálních komunikačních schopností a kultivovaného projevu
- rozvíjení schopnosti vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky
- podpora přirozené dětské zvědavosti, zájmu a fantazie

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování

Dítě a společnost

- vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách uznávaných ve společnosti

Dítě a svět

- osvojování dovedností potřebných k vykonávání základních činností v péči o okolí

PROSINEC

Téma: Advent

Dítě a jeho tělo

- rozvíjení grafomotoriky a jemné motoriky

Dítě a jeho psychika

- vytváření a upevňování citové vazby k rodině a svému okolí
- vytváření kladného vztahu k učení, rozvoj zájmu o učení
- podpora rozvoje paměti, pozornosti, představivosti a fantazie

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování
- podpora schopností a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem

Dítě a společnost

- rozvíjení estetických a kreativních činností slovesných a literárních

Dítě a svět

- osvojování dovedností potřebných ke spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

LEDEN

Téma: Zimní čas

Dítě a jeho tělo

- rozvíjení pohybové obratnosti
- osvojování návyků zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- posilování sebevědomí, rozvoj zdravého sebevědomí, uvědomování si vlastní identity

Dítě a ten druhý

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj primárních kulturně společenských postojů

Dítě a svět

- vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám

ÚNOR

Téma: Zvyky a tradice

Dítě a jeho tělo

- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti

Dítě a jeho psychika

- upevňování výslovnosti a vyjadřovacích schopností
- vytváření základů pro práci s informacemi

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

Dítě a společnost

- vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

Dítě a svět

- sounáležitosti s ostatním světem
- lidská činnost pomáhá a chrání, ale může i škodit a ničit

BŘEZEN

Téma: Jaro a Velikonoce

Dítě a jeho tělo

- posilování pohybové výkonnosti
- rozvoj muzikálnosti a pohybové kultury

Dítě a jeho psychika

- radost z objevování, podpora dětské zvědavosti
- osvojování volního chování
- upevňování kultivovaného projevu

Dítě a ten druhý

- posilování respektu k autoritám
- rozvoj tolerance a přizpůsobivosti

Dítě a společnost

- upevňování základních hodnot uznávaných v dané společnosti

Dítě a svět

- upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou.

DUBEN

Téma: Zvířata a jejich mláďata

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybové a manipulační schopnosti
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- rozvoj mluveného projevu dítěte
- rozvoj paměti, pozornosti, představivosti a fantazie

Dítě a ten druhý

- upevňování emočních vztahů k živým bytostem
- rozvoj povědomí o ochraně svého bezpečí i bezpečí druhých Dítě a společnost
- přijímání základních všeobecně uznávaných společenských, morálních a estetických hodnot.

Dítě a svět

- rozvoj pozitivního přístupu k životu ve všech jeho formách

KVĚTEN

Téma: BESIP

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a dovedností
- rozvoj grafomotoriky

Dítě a jeho psychika

- rozvoj správné výslovnosti
- hudební a taneční aktivity

Dítě a ten druhý

- upevňování emočních vztahů k rodině

Dítě a společnost

- rozvoj estetického přístupu k životu

Dítě a svět

- upevňování pocitu sounáležitosti s rodinou, se společností

ČERVEN

Téma: Čas léta

Dítě a jeho tělo

- podpora zdraví a bezpečnosti

Dítě a jeho psychika

- upevňování zájmu o mluvenou i psanou podobu jazyka
- vytváření základů pro práci s informacemi – obrázkové knihy a dětské časopisy
- upevňování relativní emoční samostatnosti

Dítě a ten druhý

- ochrana osobního soukromí a bezpečí

Dítě a společnost

- vytváření základních kulturních a společenských postojů

Dítě a svět

- rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou

5/ Záznamový arch

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy

*(podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte
z pohledu jeho školní způsobilosti)*

Jméno dítěte:

Datum narození:

Data jednotlivých záznamů:

Jméno učitelky:

Dítě **navštěvovalo** – **nenavštěvovalo** mateřskou školu. Dítě **má** – **nemá** odloženou školní docházku.

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, dorozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat **deset základních dovedností**. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či v jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. **Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.**

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (jeho pomocí můžeme provést **základní vstupní diagnostiku dítěte** a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může sloužit učitelce k **postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte** a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro čtyři záznamy (má sloupce I. – IV.). Rubriku pro **poznámky u jednotlivých dovedností** lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro **pracovní poznámky** (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat **průběžně zpětnou vazbu** a podle toho následně plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá.

Hodnotíme podle stupnice 1 – 4. Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

- 1 – dosud nezvládá (má vážnější obtíže)**
- 2 – zvládá s vynaložením maximálního úsilí**
- 3 – přetrvávají problémy (občasné, dílčí)**
- 4 – zvládá spolehlivě, bezpečně**
- N – není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)**

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
dostatečně fyzicky vyspělé					
jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
samostatně se obléká					
samostatně při jídle					
je samostatné při zvládání pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
dovede vyřídít drobný vzkaz					
dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů nálad					
reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
dovede odložit přání na pozdější dobu					
dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se) umí se vcítit do potřeb druhého dítěte					
umí vyslovit a obhajovat svůj názor					
chce vyjednávat a dohodnout se					
dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
řekne správně všechny hlásky					
mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rod, číslo, čas, tvarů, slov, předložky aj.)					
rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes atd.)					
užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
zná bezpečně pojmoslovní tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
dokáže správně pojmenovat barvy					
běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat slabiky ve slově)					
dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky či mezi dvěma podobnými slovy					
dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar)					
dovede třídít předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 15 min.), neodbíhá od nich					
soustředí se i na ty činnosti, které pro ně nejsou aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si to po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

<i>Pozorování</i>	<i>I.</i>	<i>II.</i>	<i>III.</i>	<i>IV.</i>	<i>Poznámky</i>
dokáže přijmout úkol či povinnost					
dokáže postupovat podle pokynů					
zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
dovede odlišit hru od systematické práce					
„nechá“ se získat pro záměrné učení					
neruší v práci ostatní					